

Merekultuuri aasta

Ateljeefoto mereteemalise taustaga 1910–1920-ndatel aastatel. Foto autor teadmata. EFA 0-405361

Oleme mereäärne riik ja meri on olnud meile elatusallikas ja transporditee. Merekultuuriaastaga seondult on selles Tuna numbris juttu laevaehitusest, mille kohta leidub üht-teist ka meie fotokogus. Ei suutnud loobuda ka sellisest romantilisest kooslusest nagu meri ja purjekad.

Tuna fotonurga rubriigis on olnud „Elu mere kaldal“ ja ülevaade Hiiumaast, kus ka pisut kajastatud sealset laeva- ja paadiehituse traditsiooni. Fotode põhjal on paadiehitus olnud ikka just saarerahvale kõige omasem, kuigi läänerannik on pakkunud kõva konkurentsi. Pilte lapates ilmnes tore üllatusena aga, et ka Viljandimaal on paatide ehitamine olnud olulisel kohal.

Paate ehitati põhiliselt selleks, et kalal käia, ja kaluritest ongi fotosid päris palju. Valisin välja foto, kus on veel näha traditsiooni ameti üleandmisest isalt pojale.

Väikese kõrvalepõikena võib vaadata pilti omaaegsest kuulsast lauljast Artur Rinnest paadiga sõitmas ja meeleolukat fotoateljee tausta.

Filmiandmebaasist FIS (www.filmi.arhiiv/fis/ee) leiab liikuva pildi purjekatest Tallinna lähel filmis „Tallinna sadam“ 1935. aastast. Seal näeb ka mitmesuguseid laevu ning kohalikke paate (arhivaal 50).

Paadiehitust saab vaadata Eesti Kultuurifilmi ringvaatepalas 1937. aastast „Mootorpurjeka vettelaskmine Kihelkonnas“, (a. 149), 1939. aasta ringvaates on pala Eestis ehitatud purjelaevast (a. 259); 1940. aastal juba põhjalikum ringvaatepala paadiehitusest „Saaremaa laevameistrid“ (a. 301).

Ringvaatest „Nõukogude Eesti“ leiab pala „Laevaehitus Pärnus“ – 500-tonnise kauba-veo-mootorpurjeka ehitamisest 1948. aastal (a. 572). 1971. aastast on pala Saaremaa paadiehitajast Vokröömist (a. 1752), kellest ka foto selles fotonurgas.

Ivi Tomingas

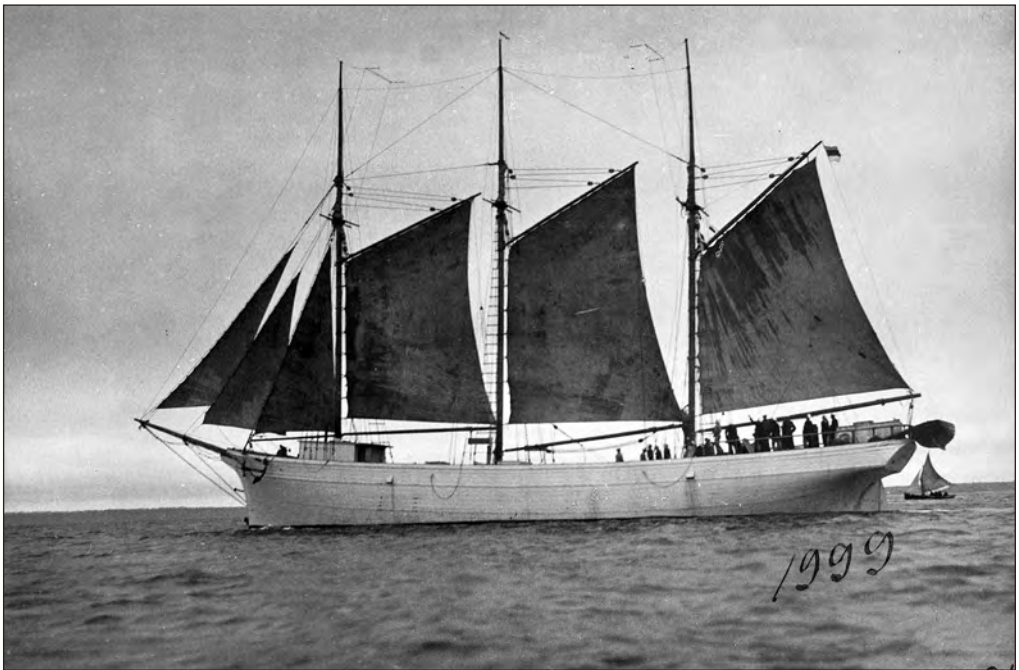
Ühepuulootsik Matsalu lahe ääres 1927. a. Foto autor teadmata. EFA 2-2481

Laulja Artur Rinne paadiga 1960-ndatel aastatel. Foto autor teadmata. EFA 0-162200

Purjekad Tallinna lähel. Foto: Peeter Parikas. EFA A-546-50

Mereväekadettide kooli õpelaev Viljandi 1923. aastal. Foto autor teadmata. EFA A-254-87

Purjekas sadamakai ääres Saaremaal 1930. aastal. Foto: Hans Roland Vörk. EFA d-3553

Purjekad ja paadid Emajõel 1930. aastatel. Foto: Hans Roland Vörk. EFA 0-178339

Muhumaa paadimeister
töö juures 1939. aastal.
Foto autor teadmata. EFA
0-141685

ETKVL Pärnu Kalamajandi
paadimeister Andrei
Tamm (ees paremal)
värvib paati 1949. aastal
Pärnus. Foto autor
teadmata. EFA 0-2639

„Põhjaranniku“ kalurikolhoosi paatkond Kustav Targamaa oma poegadega annab kala Diby ostupunkti Vormsil 1956. aastal.

Foto autor teadmata.

EFA 0-9814

Kolhoosi „Sõru Kalur“ paadimeister Leonhard Vakrööm (paremal) ja kalur Jakob Kalju paadiehitusel 1956. aastal Hiiumaal. Foto autor teadmata.

EFA 0-10218

Kalurikolhoosi „Jahta“ paatide remonditöokojas remondivad paati Aleksander Merinen (vasakul) ja Jaan Viiklepp. Pärnumaa, 1967. Foto: Herman Rannau. EFA 0-133179

Saaremaa paadimeistrid Leopold Vakraõm ja Augustin Alle (esiplaanil) ning Andu Vakraõm ja Oskar Heinlaid (tagaplaanil) paati ehitamas. 1971. a. Foto: Ilmar Prooso. EFA 0-105318

Paadiehitajad
kalurikolhoosist „Lääne
Kalur“ Haapsalus
1972. aastal. Foto:
Harald Leppikson.
EFA 0-171794

Kalurikolhoosi „Haapsalu
Kalur“ laevaehitaja Aksel
Rohtla (paremal) juhendab
noort töölisi Ants Saarmaad
puksiirpaatide valmistamisel
1973. aastal.
Foto: Endel Tarkpea.
EFA 0-95580

■ ■ ■ ■
Ivi Tomingas

(1958), RA Filmiarhiiv, Ristiku 84, 10318 Tallinn, Ivi.Tomingas@ra.ee